

Ба Шурои диссертатсионии 6D.KOA-104 назди Институту фалсафа ва сиёсатшиносии ба номи А. Баҳоваддинови Академияи миллии илмҳои Тоҷикистон (734025, Ҷумҳурии Тоҷикистон, ш. Душанбе, хиёбони Рӯдакӣ, 33)

Такризи

муқарризи расмӣ, доктори фалсафа PhD, Гулов Раҳмоналӣ Бобохонович доир ба диссертатсияи Чилаева Муҳайё Тоҳировна дар мавзӯи “Масъалаҳои иҷтимоии ташаккули тарзи ҳаёти солими ҷавонон: омилҳо ва дурнамои он (таҳлили сотсиологӣ)” барои дарёфти дараҷаи илмии доктори фалсафа (PhD), - доктор аз рӯйи ихтисоси 6D050100 - Сотсиология (6D050103 - Сохтори иҷтимоӣ, ниҳодҳо ва равандҳои иҷтимоӣ)

Муҳимияти мавзӯи таҳқиқот.

Диссертатсияи Чилаева Муҳайё Тоҳировна дар мавзӯи “Масъалаҳои иҷтимоии ташаккули тарзи ҳаёти солими ҷавонон: омилҳо ва дурнамои он” (таҳлили сотсиологӣ) яке аз масъалаҳои муҳими илми сотсиология ва яке аз мавзӯҳои калидии ҳаёти иҷтимоии ҷомеа мебошад. Имрӯз ин масъала дар сиёсати иҷтимоии Ҳукумат яке аз самтҳои асосӣ ба ҳисоб меравад, зеро дар давраи ҷавонӣ заминаҳои тарзи зисти солим мустақкам гардида, худмуайянкунӣ ва пешрафти касбӣ амалӣ карда мешавад. Бинобар ин, дар мамлакат дар якҷоягӣ бо институтҳои ҷомеа барои ҳалли ин масъала чораҳои зарурӣ андешида мешавад. Дар устувори солимии инсон, тарзи ҳаётгузаронӣ нақши асосиро иҷро менамояд. Ҳамзамон, таҳлили илмӣ исбот менамоянд, ки ченакҳои муҳим барои ташаккули ин масъала дар ҳаёт татбиқ намудани тарзи ҳаёти солим дар байни ҷавонон мебошад, ки ба муносибати масъулиятнок нисбат ба саломатии худ ва ба сатҳи маърифату фарҳанги ҳар як фарди ҷомеа алоқамандии зич дорад. Илман асоснок кардани ин паҳлӯи масъала низ заруратро барои таҳқиқи мавзӯ пеш овардааст.

Таҷрибаи ҷаҳонӣ нишон медиҳад, ки манбаи асосии рушди соҳаҳои гуногуни иҷтимоиву иқтисодии ҳар як кишвар аз насли солими он ба вучуд меояд. Дар шароити имрӯза, дар таъмини амнияти иҷтимоӣ ва рушди ҷомеа, баланд бардоштани сатҳу сифати зиндагии аҳоли, расидан ба сатҳи ҷаҳонии иқтисодӣ, азхудкунии имкониятҳои нави технологӣ аз дуруст ташаккул додани ҳаёти солим вобаста мебошад, ки дар натиҷаи он сатҳи солимии аҳоли муайян мегардад.

Муаллифи диссертатсия низ, маҳз бо дарназардошти ин зарурат ба масъалаи назариявӣю методологии омӯзиши мавзӯ рӯ оварда, дар асоси таҳлили ҳамаҷониба хулосаҳои илман асоснокро пешниҳод намудааст.

Натиҷаҳои таҳқиқоти сотсиологӣ нишон медиҳанд, ки сатҳи ахбороти ҷавонони имрӯза оид ба ин падида нисбат ба солҳои пеш тафовути калон дорад. Ҷавонони имрӯза барои ҳифз ва нигоҳдошти саломатӣ аз ҳар гуна рафторҳои номатлуби зарарнок ва одатҳои бад мисли нашъамандӣ, майзадагӣ ва дигар намудҳои қачрафторӣ даст кашида, дар худ одатҳои ҳаёти солимро ба вуҷуд меоваранд. Аммо, бо вуҷуди ин дар Тоҷикистон дар муҳити ҷавонон масъалаҳои зиёде оид ба ташаккули тарзи ҳаёти солим вуҷуд доранд, ки ба омӯзишу таҳқиқи онҳо зарурат ба миён омадааст. Барои ташаккул додани тарзи ҳаёти солими ҷавонон таҳқиқи омилҳои таъсиррасонанда ба ҳаёти солим хеле муҳим буда, барои дар сатҳи зарурӣ ба роҳ мондани ин масъала, пеш аз ҳама шароити мусоидро фароҳам намуд.

Муаллиф дар таҳияи диссертатсия зимни иҷрои як катор вазифаҳои гузошташуда ба натиҷаҳои муайяни илмӣ ноил гардидааст. Аз ҷумла, қайд намудааст, ки “Тарзи ҳаёти солим – тарзи ҳаётест, ки беҳбудии комили ҷисмонӣ, рӯҳӣ ва иҷтимоии фардро инъикос намуда, ба ташаккул, нигоҳдорӣ ва тақвият додани саломатии фард мусоидат карда, ба роҳ мондани вазифаҳои биологӣ ва иҷтимоиро таъмин менамояд” (саҳ. 4).

Асоснок намудааст, ки “дар доираи назарияҳои илмӣ сотсиологӣ бошад, дар тафриқа аз дигар риштаи илмҳо ба омӯзиши ҷанбаҳои гуногуни масъалаҳои иҷтимоии ташаккули тарзи ҳаёти солими ҷавонон диққати махсус дода шудааст. Аз ин рӯ, вобаста ба мавзубандӣ ва хусусияти тарзи таҳқиқоти анҷомдодаи ҷомеашиносро ба таври муайян гурӯҳбандӣ намудааст” (саҳ. 7).

Ҳамзамон, муаллиф дар таҳқиқоти худ якчанд нуқтаҳои илмиро ба ҳимоя пешниҳод менамояд, ки аҳамияти баланди назариявӣ ва амалӣ доранд. Аз ҷумла, қайд менамояд, ки:

1. Ташаккули тарзи ҳаёти солим марҳилаи дуру дарозро дар бар гирифта, аз давраи наврасӣ оғоз гардида, аз ҷониби оила ба фарзандон роҳҳои дар ҳаёт татбиқ намудани ҳаёти солим омӯзонида мешавад. Танҳо дар ин сурат мо метавонем оид ба ташаккули он дар марҳилаҳои дигари синну солӣ сухан ронем. Вақте, ки таҳкурсии тарзи ҳаёти солим аз ҷониби оила гузошта мешавад, он дар мактаб инкишоф меёбад ва ба яке аз равандҳои асосии ҳаёти ҷавонон табдил мегирад. Ниҳоди оила ва никоҳ ниҳоде ба ҳисоб меравад, ки дар замири фарзандон метавонад ташаккули тарзи ҳаёти солимро ба вуҷуд оварад;

2. Аҳаммияти тарбияи ҷисмонӣ ва варзишро ҷавонон дарк менамоянд. Тарбияи ҷисмонӣ барои ҳар як шахс муҳим аст. Он на танҳо машғулият бо машқҳои ҷисмонӣ, балки донишҳои меъёрҳои беҳдошти баданро дарбар мегирад. Тарбияи ҷисмонӣ василаи эътироф гардидааст, ки ҷавонон барои ташаккул ва мустаҳкамнамоии солимии худ ба он рӯ меоваранд. Он иродаро мустаҳкам намуда, мустақилиро оид ба ин масъала меомӯзад;

3. Аз тарафи мақомоти дахлдор бо мақсади огоҳӣ пайдо намудани ҷавонон доир ба масъалаи тарзи ҳаёти солим мунтазам вохӯриро чорабиниҳо гузаронида шавад. Вақте, ки ин масъала мунтазам аз ҷониби ВАО баррасӣ мегардад, сатҳи маълумотнокии ҷавонро оид ба ин масъала баланд бардошта мешавад;

4. Рӯ гардонидан аз амалҳои зарарнок ба ҳаёти солим заминаи мусоидро фароҳам меоварад. Бояд ҷавонон дарк намоянд, ки тамокукашӣ, майзадагӣ ва нашъамандӣ яке аз омилҳои монеашиавандаи тарзи ҳаёти солим ба ҳисоб мераванд ва дар робита бо ин, кӯшиш намоянд, то ҳадди имкон аз ин одатҳои бад дурӣ ҷӯянд;

5. Бо мақсади баланд бардоштани тарзи ҳаёти солим дар тамоми синну сол қабул ва ҷорӣ намудани механизми нави арзёбии натиҷабахшии фаъолияти ҷавонон ва дастгирии давлатии онҳо, бо назардошти таҷрибаи байналмилалӣ ба роҳ мондан мувофиқи мақсад мебошад;

6. Маҷмуи чорабиниҳо оид ба ташаккули тарзи ҳаёти солим имконият медиҳад, ки дар сатҳи зарурӣ ба ин масъала таваҷҷуҳ зоҳир гардад;

7. Марказҳои ташаккули тарзи ҳаёти солим дар якҷоягӣ фаъолияти худро бо барномаҳои дигари миллӣ оид ба солимии аҳоли амалӣ карда метавонанд ва ғайра.

Аҳаммияти назариявии диссертатсияи докталаби дарёфти дараҷаи имлӣ аз он иборат аст, ки мавод, хулоса ва тавсияҳои диссертатсия ҳангоми кор карда баромадани сиёсати иҷтимоии давлатӣ оид ба ҳалли масъалаҳои ташаккули тарзи ҳаёти солим, муайян намудани вазъияти тарзи ҳаёти солими ҷавонон дар ҷомеаи муосири Тоҷикистон, ошкор намудани монеаҳои ташаккули тарзи ҳаёти солими ҷавонон, муайян намудани роҳҳои ташаккули он ва таҳқиқи минбаъдаи тарзи ҳаёти солими ҷавонон дар Тоҷикистон истифода бурдан мумкин аст (саҳ. 15).

Навгони илмӣ ва аҳаммияти назариявӣ амалии таҳқиқоти диссертатсионӣ иборатанд:

1. Аввалин маротиба мафҳум, моҳият, асосҳо ва меъёрҳои масъалаи иҷтимоии ташаккули тарзи ҳаёти солим аз ҷониби таҳқиқкунанда бо равиши сотсиологӣ баррасӣ ва дар Тоҷикистони муосир дар амалия нишон дода шудааст;

2. Назарияҳои гуногуни донишмандони соҳаи фалсафа, ҷомеашиносӣ оид ба масъалаи ташаккули тарзи ҳаёти солим ба низом дароварда шудааст. Асоснок карда шудааст, ки аини замон дар назарияҳо моделҳои гуногуни тарзи ҳаёти солим мавриди баррасӣ қарор дода шуда, бахусус, ба рафтори ҳифзкунанди солимӣ ва хатар бартарӣ дода шудааст. Ҷанбаҳои назариявии ин масъала аз рӯйи таҳқиқоти олимони ватанию хориҷӣ баррасӣ шудааст;

3. Ошкор карда шуд, ки ҷавонони муосири Тоҷикистон солимиро ҳамчун ҳолати неқӯаҳволии ҷисмонӣ, рӯҳӣ ва иҷтимоӣ дар асоси натиҷаҳои таҳқиқоти сотсиологӣ баррасӣ намуданд. Бо вучуди он, ки ҷавонон донишҳои зарурӣ доир ба масъалаи зикршударо доранд, аммо бо иллатҳои гуногун онҳоро дар амал ба пуррагӣ риоя намеkunанд. Мушоҳидаҳои солҳои охир инъикос менамоянд, ки то насли ҷавон ба мушкилоти беморӣ гирифта нагарданд, ба ин масъала аҳамияти зарурӣ равона наменамоанд;

4. Муаллиф омилҳои иҷтимоии ташаккули тарзи ҳаёти солими ҷавонони Тоҷикистонро дар таҳқиқоти сотсиологӣ муайян кардааст. Иббот карда шуд, ки ҷавонони синни 14 ва 30 меёрҳои тарзи ҳаёти солимро дар асоси натиҷаи таҳқиқоти сотсиологӣ риоя менамоянд. Ба ақидаи муҳаққиқони масъалаи ташаккули тарзи ҳаёти солим омилҳои асосӣ: тарзи ҳаётгузаронӣ, омилҳои ирсӣ, дастгирии тиббӣ, ғайолияти ҷисмонӣ, одатҳои бад, вазъи экологии муҳит ва ғизои солим мебошанд. Муаллиф низ дар таҳқиқоти худ муайян кардааст, ки омилҳои дар боло зикр гардида, ба ҳаёти ҷавонони муосири Тоҷикистон таъсири худро мерасонанд;

5. Муайян карда шудааст, ки ҷавонон ба қадри кофӣ оид ба масъалаи ташаккули тарзи ҳаёти солим маълумот доранд. Аммо дар татбиқи он ба маълумотҳои фарогири зарурӣ ниёзманд ҳастанд;

6. Муайян гардидааст, ки ба ташаккули он нақши оила, маориф ва ВАО аз ҳад зиёд калон аст. Ҳамин тавр, ҷавонон эътироф намудаанд, ки сарчашмаи асосии дониши онҳо маҳз ҳамин ниҳодҳо мебошанд;

7. Ошкор карда шуд, ки самтҳо ва дурнамои асосии он ба таври васеъ дар байни ҷавонони муосири Тоҷикистон ҳамчун таркиби иҷтимоӣ баррасӣ гардидааст. Дар таҳқиқот дурнамои асосии ташаккули тарзи ҳаёти солим таҳлил гардида, дар барномаҳо ва стратегияҳои аз ҷониби Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон баррасӣ шуда, барои риояи масъалаи мазкур роҳнамоӣ менамояд.

Баҳодиҳии сохтор, сатҳи асоснокии муқаррароти илмӣ ва хулосаю тавсияҳое, ки дар кори диссертатсионӣ оварда шудааст.

Диссертатсия аз муқаддима, се боб, 6 зербоб, хулоса, тавсияҳо ва рӯйхати адабиёт иборат мебошад. Матни диссертатсия фарогири 14 расм ва 2 ҷадвал буда, ҳаҷми умумии диссертатсия 174 саҳифаро дар бар мегирад.

Диссертант барои ноил гардидан ба мақсади гузошташуда аз корҳои илмӣ-таҳқиқотӣ ва назарияҳои илмӣ олимону донишмандони ватаниву хориҷӣ доир ба тарзи ташаккули ҳаёти солим истифода намудааст, масалан "... мафҳум ва моҳияти ташаккули тарзи ҳаёти солимро таҳлил намуда, Гипократ қайд менамояд, ки тарзи ҳаёти солим ягона сармояи ивазнашавандаи инсон ба ҳисоб меравад. Сабаби асосии аз даст додани солимро дар мунтазам вайрон намудани қоидаҳои беҳдошти шахсӣ номбар менамояд. Асоси таҳқиқоти илмӣ Гераклитро бошад назария, сохтор ва моделҳои ташаккули тарзи ҳаёти солим ташкил медиҳанд. Дар назарияҳои Фрэнсис Бэкон тарзи ҳаёти солимро асоси пурраи фаъолияти зехнӣ эътироф намуда, қайд карда буд, ки тани солим имкон медиҳад ақдро дуруст истифода намуд" (саҳ 7).

Дар боби якум **"Асосҳои назариявӣю методологии таҳқиқоти тарзи ҳаёти солим"** баррасӣ гардидааст. Дар баробари ин, диссертант андешаҳои олиморо дар ин маврид зикр кардааст, масалан "Дар осори файласуф Гераклит (530–470 пеш аз милод) ақидаи ҷолибе оид ба тарзи ҳаёти солим ҷой дорад, ки он чунин аст! «лаззат норозигиро, гуруснагӣ сериро, хастагӣ истироҳатро ва беморӣ саломатиро ба вучуд оварда, онро дар як ҳолати муайян нигоҳ медорад». Гераклит қайд менамояд, ки «ҳар як фардро лозим аст, роҳҳои оқилона танзим намудани саломатиро дар ҳаёти худ истифода намояд, то ба беҳбудии комил ноил гардад» (саҳ. 21). Диссертант ҳангоми навиштани кори илмӣ худ аз назарияҳои гуногуни сотсиологӣ оид ба ташаккули тарзи ҳаёти солим, истифода кардааст. Аз ҷумла қайд карда шудааст, ки "Дар назарияи функционализми сохторӣ ин масъала ба таври васеъ таҳлил мегардад. Асосгузори ин назария Талкот Парсонс мебошад. Ӯ дар назарияи худ маҳаки асосии инкишофи ҳаёти солимро дар ҳолатҳои функционалӣ маънидод менамояд. Ба андешаи Парсонс маҳз ин ҳолатҳои функционалӣ барои амалӣ гардидани нақшҳои иҷтимоии ташаккули ҳаёти солим шароити заруриро ба вучуд меоварад. Механизми асосии онро субот номбар намуда, иҷроиши дурусти онро дар одатҳо нишон медиҳад" (саҳ. 49).

Боби дуюм **"Омилҳои иҷтимоии ташаккули тарзи ҳаёти солими ҷавонони муосири Тоҷикистон"** ном гирифтааст, ки масъалаҳои муосир ва омилҳои иҷтимоии ташаккули тарзи ҳаёти солими ҷавонон баррасӣ шудааст. Диссертант дар навиштани боби дуюм аз маълумотҳои Агентии омили назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон, Паёму суханронӣҳо ва баромадҳои Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон, натиҷаҳои таҳлилҳои Хазинаяи нуфуси Созмони Милали Муттаҳид оид ба Тоҷикистон дар мавриди сохтори таркибии аҳолии ҷумҳурӣ истифода бурдааст. Масалан "Мувофиқи маълумоти Агентии омили назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон "...то

якуми январи соли 2024 шумораи аҳолии Тоҷикистон 10 миллиону 277 ҳазор нафарро ташкил медиҳад” [68, с. 7]. Тибқи натиҷаҳои таҳлилҳои Хазинаи нуфуси Созмони Милали Муттаҳид, “Тоҷикистон яке аз кишварҳои ҷавон ба ҳисоб меравад, ки аз рӯйи маълумоти омории зиёда аз 70%-и аҳолии кишвар ҷавонон буда, аз ин нишондиҳанда танҳо 38%-и онҳоро насли аз 14-сола то 35-сола ташкил медиҳанд” (саҳ 75-76).

Ҳамчунин, диссертант ҳангоми навиштани диссертатсия аз таҳқиқоти сотсиологӣ истифода бурда, онро дар диссертатсияи худ ҷой додааст. Диссертант ҳангоми гузаронидани таҳқиқоти сотсиологӣ сабабу омилҳои иҷтимоии ташаккули тарзи ҳаёти солими ҷавонони муосири Тоҷикистонро ошкор кардааст. Масалан “Омилҳое, ки ба ташаккули тарзи ҳаёти солими ҷавонон мусоидат менамояд ба ақидаи мусоҳибони дар таҳқиқот иштироккарда омилҳои зерин ба ҳисоб мераванд. Барои ташаккули тарзи ҳаёти солим, тарзи ҳаёт асосӣ эътироф гардида ва 40%-и мусоҳибон бар он назаранд, ки омили муҳим тарзи ҳаётгузаронӣ доништа шавад. Инчунин 4% қайд менамоянд, ки дар ташаккули тарзи ҳаёти солим омилҳои ирсӣ нақши ҳалкунандаро иҷро менамояд. Чунки надоштани бемориҳои ирсӣ мусоидат менамояд, ки ҳаёти солимро ба сар бурд, 7,3%-и мусоҳибон дастгирии тиббиро яке аз омилҳои асосии ташаккули тарзи ҳаёти солим медонанд. Фаъолияти ҷисмонӣ барои инкишофи тарзи ҳаёти солим заминаи мусоидро фароҳам оварда, 10%-и мусоҳибон онро яке аз омилҳои муҳим эътироф менамоянд. Ба андешаи 5%-и мусоҳибон одатҳои бад низ метавонад ба тарзи ҳаёти солим таъсири худро расонанд. Омили дигарро 15% -и мусоҳибон вазъи экологии муҳит эътироф менамоянд, ки ба ташаккули тарзи ҳаёти солим монеа мешаванд” (саҳ.101-102).

Боби сеюм “**Самтҳои асосӣ ва дурнамои ташаккули тарзи ҳаёти солими ҷавонони муосир дар Тоҷикистон**” ном гирифтааст, ки масъалаҳои дурнамои ташаккули тарзи ҳаёти солими ҷавонон ва самтҳои асосии он таҳлил гардидааст. Диссертант назарияҳои коршиносони ин соҳа ва дурнамои ташаккули тарзи ҳаёти солим дар байни ҷавононро таҳлилу баррасӣ кардааст. Дар ин қисмати боби сеюм низ диссертант таҳқиқоти сотсиологиро дар диссертатсия ҷой намудааст, масалан “... Дар Ҷумҳурии Тоҷикистон ба масъалаҳои ташаккули тарзи ҳаёти солими ҷавонон диққати махсус дода мешавад. Муҳаққиқ шахсан се таҳқиқотҳои сотсиологиро дар мавзӯҳои Масъалаи ташаккули тарзи ҳаёти солим (соли 2021), Масъалаҳои иҷтимоӣ-иқтисодӣ ва фарҳангӣ дар Тоҷикистон (соли 2022) ва Масъалаҳои иҷтимоии ташаккули тарзи ҳаёти солими ҷавонон (соли 2023) гузаронида, аз натиҷаҳои бадастомадаи ин таҳқиқотҳо дар навиштани диссертатсия самаранок истифода намудааст. Муаллиф қайд менамояд, ки «онид ба

масъалаи тарзи ҳаёти солими ҷавонон ҳама сола дар ҷаҳон таҳқиқотҳои амиқу доманадори сотсиологӣ гузаронида мешавад. Давлати мо низ аз ин падида истисно набуда, дар сиёсати худ ба омӯзиши ин масъала аҳамият медиҳад” (саҳ. 127).

Эътимоднокии натиҷаҳои таҳқиқот:

Эътимоднокии натиҷаҳои таҳқиқот аз дақиқияти маълумот, кофӣ будани ҳаҷми маводи таҳқиқотӣ, коркарди натиҷаҳои таҳқиқот, маъруза ва мақолаҳои интишоргардидаи диссертант бармеояд. Хулоса ва тавсияҳо дар асоси таҳлили илмӣ натиҷаҳои таҳқиқоти назариявӣ ва таҷрибавӣ пешниҳод карда шудаанд. Дар маҷмӯъ гуфтан мумкин аст, ки саҳми диссертант дар коркарду корбурди сарчашмаҳои назариявӣ, ҷамъбасти натиҷаҳои таҳқиқоти сотсиологӣ, таҳияи мақолаҳои илмӣ ва маърузаҳо оид ба мавзӯи диссертатсия зоҳир мегардад.

Эродҳо нисбат ба таҳқиқоти диссертатсионӣ:

Бо вучуди сифатҳои мусбӣ диссертатсияи Чилаева М.Т. аз баъзе камбудихо ӯрӣ нест. Аз ҷумла:

1. Диссертант дар таҳқиқи зербоби 1 ва 2-и боби якум бештар ба пажӯҳишҳои муқаррарӣ хориҷӣ рӯ овардааст, аммо аз андешаҳои муқаррарӣ ватанӣ кам истифода намудааст;

2. Дар баъзе қисматҳои диссертатсия такрории андешаҳои муаллиф ба назар мерасанд. (саҳифаҳои 20, 114, 123);

3. Дар қисмати параграфи 2 боби 1-ум номи параграф ба фикри ман бояд “Назарияҳои сотсиологӣ ташаккули тарзи ҳаёти солими ҷавонон” мебуд барои он, ки абзатси аввал ва қисмҳои дигари он дар бораи ҷавонон сухан меравад;

4. Дар матни диссертатсия хатогиҳои имлоӣ, техникаӣ ва мантиқӣ ба назар мерасанд;

Бояд таъкид намуд, ки камбудихои зикршуда аҳамияти назариявӣ амалии диссертатсияро кам намеkunанд. Зеро доктараби дараҷаи илмӣ ба он мақсаду вазифаҳо, ки дар таҳқиқот гузоштааст, ноил шудааст.

Мувофиқати диссертатсия ба меъёрҳои муқарраргардида:

Мавзӯи диссертатсия ба шиносномаи ихтисоси 6D050100 - Сотсиология (6D050103 - Сохтори иҷтимоӣ, ниҳодҳо ва равандҳои иҷтимоӣ), ки он дар шиносномаи ихтисосҳои Комиссияи олии аттестатсионӣ назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон тасдиқ шудааст, мувофиқат менамояд.

Қорҳои нашршудаи муаллиф муҳтавои асосии диссертатсияро инъикос менамоянд. Диссертант аз рӯйи мавзӯи диссертатсия 22 мақолаи илмӣ chop намудааст, ки аз онҳо 8 мақола дар маҷаллаҳои илмӣ тақризшавандаи ҚОА-и назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон ба нашр расидаанд.

Дар маҷмуъ диссертатсия таҳқиқоти мустақил ва баанҷомрасидаи илмӣ ба ҳисоб рафта, дар сатҳи хуби имлӣ ва назариявӣ таҳия гардидааст. Дар диссертатсия як қатор нуқтаҳо ва тавсияву хелосаҳое ҷой доранд, ки онҳоро ҳамчун саҳми шахсии муаллиф дар ин самт арзёбӣ кардан мумкин аст.

Ҳамин тариқ, диссертатсияи Чилаева Муҳайё Тоҳировна дар мавзуи “Масъалаҳои иҷтимоии ташаккули тарзи ҳаёти солими ҷавонон: омилҳо ва дурнамои он” (таҳлили сотсиологӣ)” барои дарёфти дараҷаи илмии доктори фалсафа (PhD), - доктор аз рӯйи ихтисоси 6D050100 - Сотсиология (6D050103 - Сохтори иҷтимоӣ, ниҳодҳо ва равандҳои иҷтимоӣ) пешниҳод шудааст, ба талаботи пешниҳоднамудаи Комиссияи олии аттестатсионии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон ва талаботи бандҳои 31-33-и «Тартиби додани дараҷаҳои илмӣ», ки бо қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 30- юми июни соли 2021 таҳти №267 тасдиқ шудааст, мувофиқ буда, муаллифи он сазовори дараҷаи илмии доктори фалсафа (PhD), - доктор аз рӯйи ихтисоси 6D050100 - Сотсиология (6D050103 - Сохтори иҷтимоӣ, ниҳодҳо ва равандҳои иҷтимоӣ) мебошад.

Муқарризи расмӣ
доктори фалсафа PhD,
муовини директори “Хона-интернати
беморони рӯҳии ноҳияи Восеъ”
Тел: (+992) 003771035

Гулов Р.Б.

Имзои Гулов Р.Б.-ро
тасдиқ менамоям:
Нозири калони кадрҳои “Хона-интернати
беморони рӯҳии ноҳияи Восеъ”
“ 28 ” “ 08 ” 2026

Шарипов М.С.